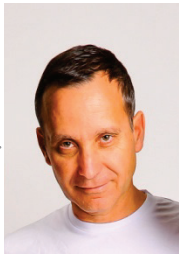

אֵלֶּה

..... יוסי גינוסר

ה היה זה יום קולינרי עמוס, בו טעמנו מהמאכלים המיוחדים כל כך שיש לאיסטנבול להציע (ראה גיליון 201). אימרה תורכית מפורסמת, אותה מדקלמים לאחר ארוחה דשנה, היא: "40 דקות או ארבעים צעדים". דהיינו, אחרי ארוחה טובה באמצע היום, נמנם 40 דקות או צא להליכה קצרה לסיוע בעיכול. אבל מי רוצה לנוח באמצע היום בעיר כל כך שוקקת ומקסימה? אז הלכתנו לחמאם תורכי. מה בסך הכל ביקשתי? קצת רוגע לנפש ולגוף. אבל לא בדיוק כך התפתחו הדברים. Cağaloğlu Hamamı נחשב אחד החמאמים הטובים והידועים בעיר. הוא נפתח באמצע המאה ה-18. המבנה משמר את הפאר הארכיטקטוני של התקופה, וכך גם השירות. מדובר במבנה רחב ידיים עם

ביק

קשתות עותומאניות מרשימות, שמחולק לשני אגפים (נשים וגברים), ומשמר גם את הכניסה נפרדת לכל אחד מהמינים. חמאם 'קגלוגלו' נבחר כאחד מ-1000 המקומות שעליך לראות לפני מותך (places to 1,000 see before you die).

מקורו של החמאם במרחצאות האימפריה הרומית. הוא התעצב במזרח התיכון והתפשט במקביל להתפשטות האסלאם. האירופאים למדו אודות החמאם באמצעות מגעיהם עם האימפריה העות'מאנית, ועל כן הוא סווג כ'טורקי'. בתורכיה הוא אינו מוגדר ככזה. במקור נועד בית המרחץ המסורתי לענות על הצורך בשמירה על הניקיון וההיגיינה. בימים בהם אמבטיה הייתה נחלתם של בני עשירים בלבד, ועל מקלחת איש לא שמע. בהדרגה הפכו בתי המרחץ ברומא ובתורכיה למקומות המציעים בילוי חברתי ונופש לצד רענון הגוף והנפש. למרות שכיום כמעט בכל בית בטורקיה זורמים מים חמים, עדיין נשמר מעמדו של החמאם כחלק בלתי נפרד מהמסורת של תורכיה. עם השנים התפתחו בו מנהגים ייחודיים של רחצה טקסית שחולקה למספר שלבים. הבילוי בחמאם מחל בשהייה בחדר הזעה חם, ממשיך ברחצה במים ובסבון, ומסתיים בהתרגעות בחדר קריר. לעתים הוא כולל עיסוי, שפשוף העור או הלקאת הגוף. באימפריה העות'מאנית שימש נער צעיר שכונה בטורקית טלאק (Tellak) כבלן בחמאם, אולם כיום הבלן הוא בגיר.

הכניסה לחמאם 'קגלוגלו' הייתה כשרק מגבת לעורי וקפקפי עץ לרגלי. אולם החמאם עשוי משיש, רחב ידיים ומפואר וחומו נובע מתחת לרצפות. רכשתי את חבילת השירותים הכוללת עיסוי, ולכן לא הופתעתי כאשר ניגש אלי איש גדול שעל גופו מגבת קטנה. רק הופתעתי מגודלו. אני לא מרבה בעיסויים, וכאשר אני הולך, אני מעדיף את

מאוד, אם כי מעט אלימה לטעמי.
יהיו אולי ביניכם שיאמרו: מה הוא
מתבכין? קיבל עיסוי מיוחד במינו,
ובכל זאת מיילל. להם אני אשיב:
קבלתי כבר עיסויים עדינים ומענגים
יותר...

Cağaloğlu Hamamı
Prof. Kazım İsmail Gürkan
Cad. No: 24
Phone: +90 212 522 2423

www.yossi-ginossar.co.il

שיסירה מראשי.

בדליים של מים חמים הוא שלק את
עורי והסיר את הסבון מעלי. במפתיע
הוא הרים את המגבת אשר כיסתה
את מבושי והתיז שלוק הגון של מים
עליהם, דבר שגרם לי לקפוץ מעורי
שנית. זהו, הסתיים העיסוי ובחיוך
נעים נפרד ממני הבלן. עקב קשיי שפה
לא יכולתי להודות לו, אבל לטובת
שנינו אולי עדיף שכך. ישבתי לי על
רצפת השיש החמה ונחתי לי דקות
ארוכות ולאחר מכן כשלתי החוצה
מהחמאם. האם היו אלו קפקפי העץ
הרעועות או גופי הסחוט מחוס ועיסוי
שבגד בי ובגיניו כמעט אבדתי את שווי
משקלי? מחוץ לחמאם חיכה לי מי
אם לא הבלן החסון שלי? הוא הסיר
את המגבת הרטובה מעלי והחליפה
בנועם במגבת יבשה אותה כרך על
מותני, מגבת עבה נוספת מסביב לפלג
גופי העליון ושלישית אותה כרך על
ראשי, כדי שלא אאבד חום ביציאה
אל קרירות החורף באולם המנוחה
של החמם. שכבתי על המיטה בחדרון
האישי שעמד לרשותי, חבוש במגבות
השונות שכרך הבלן עלי והרגשתי
שלווה גדולה. רק לאחר דקות ארוכות
אזרתי כוח להתרומם מהמיטה,
להתלבש ולצאת החוצה, לחורף של
איסטנבול.
בסך הכל הייתה זו חוויה מיוחדת

העיסוי העדין על החופר. האם הברייה
הגדולה הזו תעמוד בציפיות לעיסוי
עדין? במרכז אולם החמאם בנויה במת
שיש. ללא מילים מילא הבלן דלי מים
קרים ושטף את מקום העקדה העתידי
על הבמה שוב ושוב. כשסיים, הזמין
אותי באצבע עקומה. אני? שאלתי
באלם כשאצבעי מופנית לחזי. כן! הוא
הנהן. אני מחשיב את עצמי בחור רגיש
(ובדרך כלל גם בעל חוש הומור, אם
כי אבדתי את רובו במהלך העיסוי)
אבל באובייקטיביות מלאה אומר כי
מה שנעשה לי שם לא היה עיסוי כי
אם סדרה של לפיתות עזות. בלחיצה
חזקה הוא גרם לעצמותי לפקוק, עד
שקפצתי ממקום שכיבתי בזעקה, אך
הבלן שלי חיך בנועם.

החלק השני בחבילת העיסוי שרכשתי
היה פילינג. לצורך כך עטה הבלן על
ידו כפפה במרקם של נייר זכוכית
ובתנועות מעגליות ועמוקות עיסה
והסיר בהן את העור המת של גופי
ביעילות (אם כי לעיתים חשתי שעימו
קולפה גם חלק מנשמת).

השלב השלישי והנעים מכולם, היה
כאשר עם ליפה גדולה ונוטפת סבון
הוא קרצף את כל גופי. זה היה השלב
בו נתתי לעצמי להירגע מהשלבים
הקודמים, אבל אז הוא הגיע
לקרקפתי, אותה קרצף באצבעותיו
העבות לעומק, עד כי חשתי לרגע